

Салмонелози и паратифни заболявания

Дефиниция

Това са група заболявания, които се причиняват от различни серотипове на **род Salmonella**. Протичат най-често **остро** с признаци на **треска** и **стомашно-чревни разстройства**, **подостро** с **респираторен синдром** или **хронично** с **артрити**, **менингоенцефалити** и др.

Като **тифо-паратифни** заболявания се определят салмонелозите, причинявани от видове, адаптирани се към определени гостоприемници серотипове:

- S. **choleraesuis** – за свине,
- S **Dublin** – за телета,
- S. **abortusovis** – за овце,
- S. **abortusequi** – за коне,
- S. **gallinarum** и S. **pullorum** – за птиците,
- S. **Typhi** – за човек.

Етиология

Салмонелите са два вида – **Salmonella enterica** и **Salmonella bongori** в род Salmonella на сем.

Enterobacteriaceae, като Salmonella enterica има над 2000 серотипа, а Salmonella enterica subsp. **enterica** е с най-голямо ветеринарномедицинско значение.

Салмонелите са грам-**отрицателни** **вътреклетъчни** факултативни анаероби, които са **широко разпространени** във външната среда.

При ПЖ най-широко разпространени са S. enteritidis и S. typhimurium.

Епидемиология

Възприемчиви са много животни – **ПЖ, СВ, ПТ, МС и ЧВ**, а синантропните **гризачи** са обичаен резервоар на салмонелите.

Източник на инфекцията са преди всичко **болните**, които отделят салмонелите най-често чрез **фецеса**, но може и чрез **урина** и някои секрети.

От голямо значение за епидемиологията за салмонелозите е формиращото се често **салмонелоносителство**, което може да продължи с месеци.

Заразяването става **алиментарно**, с контаминирана храна или вода. Възможно е и **интраутеринно**.

Клиника

Паратифът по телетата (S. Dublin) протича остро и хронично.

При **острата** форма при телета до **2-3 седмична** възраст протича с влошаване на общото състояние, треска, отпадналост, **диария** със зеленикави изпражнения с неприятна миризма. А при острата форма при телета на **1-2 месечна** възраст паратифът протича като **бронхопневмония**.

При **хроничното** протичане се констатира **артрити**.

Салмонелозният аборт по овцете (S. abortusovis) обикновено е в последната третина на бременността. Самият аборт протича леко и обикновено след това животните се заплождат отново.

Паратифът по агнетата е свързан със салмонелозния аборт по овцете. Той протича с **треска**, обща отпадналост и **диария**.

Паратифът по свинете засяга най-често подрастващите и се характеризира с **треска**, отпадналост и **диария**.

Диагностика

Тя се основава на данните от епидемиологичното проучване, клиничната картина и патологоанатомичната находка, като задължително се потвърждава лабораторно чрез бактериологично или серологично изследване. За целта се изпращат проби от **фецес**, а постмортално – парчета от **паренхимни органи**.

В лабораторията се отнасят и **кръвни проби** за серологично изследване.

Бактериологичното изследване включва изолиране на салмонелите върху **хранителни среди**.

Лечение

Решаваща роля при лечението на салмонелозите и паратифните заболявания играе специфичната терапия. Най-често се използват **сулфонамиди с триметоприм**, както и флумеквин, **енрофлоксацин** и др., като курсът на лечение не бива да бъде по-кратък от 5-6 дни.

От аминогликозидите се използва най-често гентамицинът.

Използват се още и **симптоматични** и **общоукрепващи средства**.

Превенция и контрол